Aarborten tjïelte
Hattfjelldal kommune
Sentraladministrasjonen

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2026/242-8
Saksbehandler: Lise Iren Bråten

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Formannskap		
Kommunestyre		

Budsjett 2027 - Økonomiplan 2027 - 2030

Kommunedirektørens innstilling:

Budsjett 2027 – Økonomiplan 2027 - 2030 vedtas på rammenivå som vist i «Budsjettoversikter Rammefordeling» i budsjettdokumentet. Investeringsbudsjett vedtas i henhold til «Bevilgningsoversikt investering». Samtidig vedtas følgende enkeltforutsetninger:

1. Det kommunale skattøret for 2027 for personlige skatteytere og dødsbo, og for elektrisitetsverk som lignes etter skattelovens § 19 e, skal settes til høyeste tillatte sats.

2. For eiendomsskatteåret 2027 skal det skrives ut eiendomsskatt i hele kommunen, jf. eigedomsskattelova (esktl.) § 3 første ledd bokstav a.

3. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2027 er 7 promille, jf. esktl. § 11 første ledd. Differensiert skattesats for skatteåret 2027 for eiendommer med sjølvstendige bustaddelar er 4 promille, jf. esktl. § 12 bokstav a. Den samme satsen skal også legges til grunn for fritidsboliger.

4. Takstvedtekter for eiendomsskatt i Hattfjelldal kommune vedtatt i kommunestyret 19.12.12 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2027, jf. esktl. §10.

5. For eiendomsskatteåret 2027 gis det fritak for eiendomsskatt på eiendommer tilhørende lag og foreninger, jf. eiendomsskattelovens §7a og kommunestyresak 007/22.

6. Hattfjelldal kommunes langsiktige finansielle aktiva skal iht. Finansreglementet hvert år defineres av kommunestyret i forbindelse med vedtak av årsbudsjett. For 2027 settes denne til hovedstolen på kr.15 mill. Avkastningen som er opptjent pr 31.12.26 kommer i tillegg.

7. Tilskuddet til Hattfjelldal menighetsråd fastsettes til kr 1 765 000,- for 2027. I tillegg ytes tjenester for til sammen kr. 661 000,-.

8. Betaling- og gebyrsatser vedtas i henhold til vedlagte dokument «Betalings- og gebyrsatser for kommunale tjenester 2027».

9. Det tas opp nytt lån på kr 1 900 000,- i 2027. Låneopptaket skal finansiere investeringstiltak som kjøp av traktor og nødstrømsaggregat til beredskapsformål, og er hjemlet i kommunelovens § 14-15.

10. Sfo stenges i skoleferier fra og med 01.01.2027.

11. Hattfjelldal barnehage får redusert åpningstid til kl 07.00. – 16.00. Dette gjelder fra 16.08.2027.

Vedlegg

1 Budsjett 2027- økonomiplan 2027-2030 Hattfjelldal kommune
2 Betalings- og gebyrsatser for kommunale tjenester 2027
3 Detaljert budsjettrapport drift 2027
4 Detaljert budsjettrapport investering 2027
5 Valgte driftstiltak 2027
6 Valgte investeringstiltak 2027
7 Beskrivelse av valgte drifttiltak 2027
8 Beskrivelse valgte investeringstiltak 2027
9 Beskrivelse av ikke valgte driftstiltak 2027
10 Budsjett for kontrollarbeidet 2027, med økonomiplan 2027-2030.pdf
11 Utskrift sak 2826 Forslag til budsjett 2027, med økonomiplan 2027-2030, for kontrollarbeidet.pdf
12 Budsjett 2027, med økonomiplan 2027-2030, for kontrollarbeidet.pdf
13 Momentum Budsjettnotat - Hattfjelldal kommune 2027 (2026_10_07)
14 Driftsbudsjett 2027 Hemnes og Hattfjelldal kirkelige fellesråd
15 Budsjett 2027 OPP1.pdf
16 Økonomiplan for kirker og gravplasser i Hattfjelldal
17 Investeringsplan2027til2030 Hemnes.xls

Habilitet:

Det er ingen kjent administrativ inhabilitet i saken.

Oppsummering av saken:

Kommunelovens økonomibestemmelser gjelder fra 01.01.2020. § 14-3 pålegger kommunene å vedta en økonomiplan for de neste fire årene og årsbudsjettet for det kommende året innen årets utgang. Hattfjelldal kommune lager et felles dokument for årsbudsjett og økonomiplan. Formannskapets innstilling skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret.

Saksopplysninger:

I kommuneloven er det krav om at kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.
Årsbudsjettet er en bindende plan for kommunens inntekter, og bruken av disse i budsjettåret. Årsbudsjettet skal inneholde hele kommunens virksomhet, og det skal være realistisk. Årsbudsjettet skal være stilt opp på en oversiktlig måte. Det skal ha en driftsdel og en investeringsdel. All bruk av penger i årsbudsjettet skal ha dekning i årets tilgang på penger.

Økonomiplanen skal inneholde minst de fire neste budsjettår. Den skal rulleres hvert år. Kravene som er nevnt gjelder årsbudsjettet, gjelder også økonomiplanen.

Budsjett 2027 – økonomiplan 2027 – 2030 bygger på vedtatt budsjett 2026 – økonomiplan 2026 – 2029, og de endringer i budsjettforutsetninger som har skjedd i løpet av året. Det bygger også på vedtak som kommunestyret har fattet i løpet av 2026.

I henhold til Kirkelovens bestemmelser er kommunene ansvarlig for at kirkelig sektor har tilstrekkelige penger til å drive sin virksomhet. Det er lagt inn et tilskudd til menigheten for 2027 på kr 1.765.000, -. I tillegg kommer tjenesteyting beregnet til kr 661.000, -.

Kommunelovens § 14-4, Økonomiplan og årsbudsjett inneholder følgende formulering:

«Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.
Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser.»

Strategisk kommuneplan ble vedtatt i februar 2020. Den inneholder kommunestyrets mål og strategier for utvikling av kommunen.

Det er fortsatt et behov for omstilling i kommunen. Kommunen må på sikt øke sine inntekter i kombinasjon med kostnadskutt. Utviklingsarbeidet må skje i alle sektorer, men på forskjellige forutsetninger. Drift må tilpasses behov. Dette arbeidet pågår løpende.

Vurdering:

Hattfjelldal kommune får en reell økning på ca kr 4,4 mill i rammetilskudd og skatteinntekter i budsjett 2027 sammenlignet med budsjett 2026. Nettoinntektene fra konsesjonskraftsalg blir

økt med kr 4,1 mill i forhold til budsjett 2026. Konsesjonskraften er allerede solgt for hele 2027. Inntektssiden er derfor sikker. Kostnadssiden er fortsatt usikker, siden selvkost og avgifter ikke er låst pr i dag.

Pensjonsutgifter til Kommunal Landspensjonskasse er budsjettert med 15 % for 2027. Dette er i henhold til prognose fra KLP. Hattfjelldal kommune har et pensjonsfond i KLP.

På grunn av at konsesjonskraftprisen var lav når budsjett 2026 ble vedtatt, var ikke kraften for 2.-4. kvartal solgt enda. Det ble derfor budsjettert med samme kostnad som inntekt i 2026. Økningen fra budsjett 2026 til 2027 er derfor stor når det gjelder konsesjonskraft. Totalt sett har vi en økning i inntekter til fordeling til rammeområdene fra 2026 til 2027 på 10,8 mill kr. Pensjonskostnadene til KLP er i tillegg redusert fra 17 til 15 %. Forutsetningen burde derfor være til stede til å få til et budsjett innenfor grensene for finansielle måltall. Samme periode har hatt stor prisvekst som fører til en stor kostnadsøkning for kommunen. Dette har medført at jobben med å få et budsjett i balanse har vært krevende.

Administrasjonen har, sammen med politisk nivå, jobbet med å bedre økonomien gjennom hele 2025 og 2026. Denne jobben er videreført i budsjett 2027. Vi er enda ikke i mål, det må jobbes videre med gjennomgang av hvordan tjenester organiseres. Dette for å få en bærekraftig økonomi som setter oss i stand til å møte fremtidens endringer.

Det legges opp til et lavt investeringsnivå i økonomiplanperioden. Investeringene finansieres ved bruk av ubundet investeringsfond og låneopptak. Når det gjelder hvilke investeringer det legges opp til, vises det til budsjettdokumentet.

Når det gjelder investering på PU og dementboliger, og administrasjonsbygg for helse og omsorg avventes dette til tolkingen av regelverket for Husbanken er presisert.

I tillegg til ordinær drift er driftsbudsjettet foreslått med en del driftstiltak. Disse tiltakene har for 2027 en kostnadsøkning på kr 1,6 mill. For resten av økonomiplanperioden er det en samlet kostnadsreduksjon på hhv kr 0,2 mill, kr 1,3 mill og kr 1,3 mill i. Det ikke lagt opp til noen overføring fra drift til investering i økonomiplanperioden. For å saldere driftsbudsjettet inkludert tiltakene som er foreslått, er det satt opp med avsetning til generelt driftsfond på hhv kr 67 000,-, kr 2,1 mill, kr 3,3 mill og kr 4,3 mill i økonomiplanperioden.

Når det gjelder finansielle måltall har vi 3 indikatorer som tidligere er vedtatt av kommunestyret.
Netto driftsresultat viser hva kommunen har igjen etter at drifts- og finansutgifter er dekket. Denne indikatoren viser kommunens økonomiske bærekraft over budsjettperioden. Selv om denne økonomiplanen har bedre netto driftsresultat enn kommunen har greid å oppnå i budsjett og regnskap de siste årene, er den ikke innenfor kravet som kommunestyret har vedtatt i 2027 og 2028. I resten av økonomiplanen er den innenfor kravet.
Størrelsen på disposisjonsfond er kommunens frie oppsparte midler. Dette er en indikator for kommunens økonomiske bærekraft over økonomiplanperioden. Her legges det frem en økonomiplan der man er innenfor kravet i hele økonomiplanperioden.
Gjeldsgraden viser økonomisk bærekraft over generasjoner. Økonomiplanen ligger innenfor måltallet for gjeldsgraden i hele økonomiplanperioden.

Folketallet i kommunen har over tid hatt en nedgang i antall innbyggere. Dette har stabilisert seg de siste årene. Det er slik at eksisterende drift må tilpasses det reelle behovet som finnes. Prognosene på folketall viser at gruppen eldre vil vokse betydelig de neste 10 årene.

Det vil bety at behovet for ressurser øker i helse- og omsorgssektoren. Kommunen har tidligere vist seg omstillingsdyktig, men det forutsetter at kommunestyret er villig til å godta endringer overalt i kommuneorganisasjonen.

Kommunelovens § 14-4 2. ledd sier at økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. Det legges her opp til at under hovedtall, ligger det et kapittel om budsjettpremisser. Her beskrives hva budsjettpremisser er, og her har man lagt inn noen overgripende budsjettpremisser:

- Konsesjonskraften selges til en pris på kr 35 øre pr kWt eller mer
- Sykefraværet skal ikke overstige 7,0 %
- Det skal i hovedsak rekrutteres til faste og hele stillinger

Det legges også opp til at hvert rammeområde legger inn sine budsjettpremisser, som gjelder rammeområdet spesielt.
Ved avleggelse av årsmeldingen for 2027 skal det kommenteres om budsjettpremissene er oppfylt, eller evt forklare avvik.

For mer informasjon vises det til budsjettdokumentet med vedlegg.

Administrative og økonomiske konsekvenser:

Se budsjettdokumentet.

Kontering:

Ingen kontering.